

Lietuva – gintaro kraštas, garsus nuo istorinių Gintaro kelio laikų iki pat šių dienų. Gintaras Lietuvoje yra ne tik svarbi prekybos dalis, bet ir naujų technologijų variklis. Mokslininko prof. habil. dr. Liongino Paulausko suburta jungtinė Kauno technologijos universiteto Mechanikos inžinerijos ir dizaino fakulteto bei įmonės „Supakis“ komanda sukūrė ir tobulina unikalų išradimą – aukšto selektyvumo gintaro gaminių klasifikatorių su dirbtinio intelekto elementais.

Universiteto atžalinė įmonė „Supakis“ įkurta pagal MITA laimėtą MTEP rezultatų komercinimo konkursą, o šiuo metu sėkmingai tęsia darbus vykdydama Technologinės plėtros projektą, kuris finansuojamas Švietimo ir mokslo ministerijos lėšomis.

Rūšiuoja net mažiausius gabalėlius

„Įprastai gintaras yra padengtas plona žievele, kurią nušlifavus atsiveria jo tikroji spalva“, – pasakoja profesorius L. Paulauskas. Nušlifuotas gintaras yra dedamas į klasifikatoriaus talpą ir šiame įrenginyje yra išrūšiuojamas pagal atspalvius, į 20 – 30 grupių.

„Visas įrenginio veikimo algoritmas yra labai sudėtingas, jį kurdamą dirbo visa mokslininkų komanda. Kuriant klasifikatorių buvo panaudota techninė rega. Įrenginys veikia su dirbtinio intelekto elementais ir pats geba mokytis bei tobulėti. Tai yra itin aukšto selektyvumo klasifikatorius, galintis suskirstyti gintaro gabalėlius į užprogramuotas grupes, nupūsdamas po 3-4 gintarėlius per sekundę į atskiras talpas. Patys gintaro gabalėliai gali būti net labai maži – vos 4-3 milimetrų skersmens“, – teigia projekto komandos vadovas.

Gintarai naudojami ir mene, ir medicinoje

Išrūšiuotas gintaras daugiausiai naudojamas papuošalų ir paveikslų gamyboje. Pasak profesoriaus L. Paulausko, net ir labai mažus gintaro gabalėlius suskirsčius pagal atspalvius gaunama labai graži spalvų paletė, įkvepianti su gintaru dirbančius menininkus. Iš tikro gintaro paveikslus kuriančių profesionalių dailininkų darbai yra brangūs ir labai vertinami.

„Baltijos gintaras yra vertingas ir dėl unikalios sudėties – jame randama iki 8 procentų gintaro rūgšties, nuo kurios priklauso sveikatai naudingos gintaro savybės. Baltijos gintaras, daugiausia išgaunamas Kaliningrado srityje, pasižymi priežuždegiminėmis, antikancerogeninėmis savybėmis. Jis naudojamas kosmetikai ir įvairioms sveikatinimo paslaugoms – gaminamas gintaro purvas, sveikatai stiprinti skirti gintaro kambariai. Šios savybės buvo žinomos jau nuo seno, ne veltui iš gintaro taip pat gamindavo ir apsauginius amuletus bei ritualinius objektus“, – teigia L. Paulauskas.

Mokslininkai tobulina įrenginio gebėjimus

Žvelgdami į priekį mokslininkai jau yra numatę šios technologijos tobulinimo kryptis ir kuria daugiafunkcinį klasifikatorių, kuris rūšiuotų ne tik pagal atspalvius, bet ir pagal formą bei dydį. Pasak mokslo ir verslo bendradarbiavimo komandai vadovaujančio profesoriaus L. Paulausko, mokslas gali padėti sukurti ir gintaro gabalėlių gręžimo, ir apdorojimo problemų sprendimus. Šia linkme jau vystomos naujos technologijos, labai reikalingos gintaro apdirbėjams.

„Gintaro rinka yra ypatinga ir be galo graži sritis. Lietuvoje su gintaru dirba apie dešimt tūkstančių žmonių – daugiausia namų verslo atstovai Palangoje, Kretingoje, Klaipėdoje ir kituose miestuose. Manau, kad gintaristai, panašiai, kaip ir bitininkai, yra ypatingo būdo žmonės – taurūs, nepikti, šiek tiek atsiskyrę, bet labai draugiški“, – atvirai kalba profesorius L. Paulauskas.

Lietuvoje apdorotu gintaru ir jo dirbiniais bei produktais domisi visas pasaulis. Nemažai užsakovų atvyksta iš Ukrainos. Gintaro dirbiniai, ypač skirti maldai, itin vertinami ir Artimųjų rytų kraštuose. Naujausias gintaro rūšiavimo ir apdirbimo technologijas „Supakis“ pristatė ir gintaro parodoje, kur sulaukė daug dėmesio.

